

רשומות

קובץ התקנות

28 באוגוסט 2025

12028

ד' באלול התשפ"ה

עמוד

2518 תקנות הטיס (חומרים מסוכנים), התשפ"ה-2025
2527 תקנות התעבורה (הוראת שעה) (מס' 4), התשפ"ה-2025

תקנות הטיס (חומרים מסוכנים), התשפ"ה-2025

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 74 ו-168(א)(7) לחוק הטיס, התשע"א-2011¹ (להלן – החוק), בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה לפי סעיף 74(ו) לחוק, לפי הצעת רשות התעופה האזרחית לפי סעיף 168(ב) לחוק, ולעניין תקנה 38 – לפי סעיף 24 לחוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב-2021² (להלן – חוק עקרונות האסדרה), ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת לפי סעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977³, אני מתקנה תקנות אלה:

פרק ראשון: הגדרות

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"אריזה" (Packaging) – כלי קיבול (Receptacle) וכן כל רכיב או חומר הדרוש כדי שכלי הקיבול ימלא את ייעודו;

"אריזה חיצונית" (outer packaging) – שכבת ההגנה החיצונית של אריזה מורכבת (composite) או משולבת (combination), לרבות חומר סופג, מרפד, או כל רכיב אחר הנדרש להכיל את האריזה הפנימית או את כלי הקיבול ולהגן עליהם;

"אריזה פנימית" (inner packaging) – אריזה שיש צורך, לפי ההוראות הטכניות, באריזה חיצונית לשם הובלתה;

"ההוראות הטכניות" – כהגדרת "ההוראות הטכניות לחומרים מסוכנים" בחוק, ולמעט הוראות מתוכן שהמנהל הודיע לארגון התעופה הבין-לאומי כי ישראל פועלת באופן שונה לגביהן לפי סעיף 6(ד) לחוק רשות התעופה האזרחית, ובמקומן יחולו ההוראות החלופיות להן הכלולות בהודעת המנהל כאמור;

"הרשאה" (approval) – היתר שנותנת רשות מוסמכת במדינה מהמדינות המעורבות בהגדרתן בתקנה 5, לשם אחד מאלה:

(1) הובלה של חומרים מסוכנים האסורים להובלה בכלי טיס להובלת נוסעים או בכלי טיס של מטען, במקרים שבהם מצוין בהוראות הטכניות שניתן להוביל חומרים אלה בהרשאה;

(2) מטרות אחרות כמפורט בהוראות הטכניות;

"חבילה" (Package) – התוצר השלם של פעולת האריזה המכיל את האריזה ותכולתה, המוכנות להובלה;

"יחידת הטענה" (Unit Load Device) – כל סוג של מכולת מטען (freight container), מכולה אווירית (aircraft container), משטח העמסה (Pallet) אווירי עם רשת או משטח העמסה אווירי עם רשת מעל איגלו;

"כלי טיס להובלת נוסעים" (passenger aircraft) – כלי טיס הנושא אדם שאינו אחד מאלה:

(1) איש צוות;

(2) אדם שמעסיק המפעיל האווירי והנמצא בתפקיד;

(3) בעל תפקיד רשמי בשירות המדינה או גוף ממלכתי או מטעמים;

¹ ס"ח התשע"א, עמ' 830.

² ס"ח התשפ"ב, עמ' 125.

³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(4) אדם המלווה משגור או מטען אחר, לרבות כשהוא נוסע בדרכו לליווי המשגור או המטען כאמור, או בחזרה ממנה;

"כלי טיס של מטען" (cargo aircraft) – כלי טיס, למעט כלי טיס להובלת נוסעים, הנושא טובין או רכוש;

"מדינת ביניים" (state of transit) – מדינה שכלי טיס המוביל חומרים מסוכנים כמטען נוחת בה והיא אינה מדינת המוצא או מדינת היעד;

"מדינת חצייה" (state of overflight) – מדינה שכלי טיס המוביל חומרים מסוכנים כמטען חולף במרחב האווירי הריבוני שלה בלא נחיתה;

"מדינת היעד" (state of destination) – המדינה שבה מיועד המשגור לפריקה סופית מכלי הטיס;

"מדינת המוצא" (state of origin) – המדינה שבה הועמס המשגור לראשונה בכלי הטיס;

"מספר UN" (UN Number) – מספר בן 4 ספרות לזיהוי חומר, פריט או קבוצה מוגדרת של חומרים או פריטים, שקבעה הוועדה המכונה United Nations Committee of Experts on the Transport of Dangerous Goods and on the Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals, כמשמעותה בנספח 18 לאמנה;

"משגור" (consignment) – חבילה אחת או יותר של חומרים מסוכנים שקיבל מפעיל אווירי משולח מסוים, במקום מסוים, בזמן מסוים, במשלוח מסוים, להובלה לפי שטר מטען אווירי אחד, אם הונפק, למקבל מסוים, במען מיועד מסוים;

"עטיפה" (Overpack) – מעטה המשמש שולח אחד כדי להכיל חבילה אחת או יותר וליצור יחידת שינוע (handling unit) אחת לשם נוחות השינוע והאחסון;

"פטור" (exemption) – היתר שאינו הרשאה, שנותנת רשות מוסמכת במדינה מהמדינות המעורבות בהגדרתן בתקנה 6, המאפשר אי-עמידה בהוראות הטכניות;

"פציעה קשה" (serious injury) – כהגדרתה בתקנות הטיס (חקירת תאונות ותקריות לכלי טיס), התשמ"ד-1984⁴;

"תאונת חומרים מסוכנים" (dangerous goods accident) – אירוע הנוגע להובלת חומרים מסוכנים באוויר, שתוצאותיו הן מוות או פציעה קשה של אדם, או נזק חמור לרכוש או לסביבה;

"תאונת טיס", "תקרית טיס" – כהגדרתן בסעיף 103 לחוק;

"תקנות ההפעלה" – תקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), התשמ"ב-1981⁵;

"תקרית חומרים מסוכנים" (dangerous goods incident) – אירוע שאינו תאונת חומרים מסוכנים, הנוגע להובלת חומרים מסוכנים באוויר, בין שמתרחש בכלי טיס ובין שלא, שתוצאותיו הן פציעה של אדם, נזק לרכוש או לסביבה, אש, שבר, נזילה, דליפה של נוזלים או של קרינה, או ראייה אחרת לכך ששלמות האריזה נפגמה, וכן אירוע הקשור בהובלת חומרים מסוכנים שמסכן באופן חמור את כלי הטיס או את נוסעיו;

⁴ ק"ת התשמ"ד, עמ' 1938; התשס"ג, עמ' 472.

⁵ ק"ת התשמ"ב, עמ' 8; התשע"ה, עמ' 237.

פרק שני: הוראות כלליות

2. (א) חומר מסוכן שהימצאותו בכלי הטיס נחוצה לפי תקנות ההפעלה או לפי כללי הכושר האווירי כמשמעותם בסעיף 50 לחוק ובתקנות הטיס (נהלי תיעוד כלי טיס וחלקיהם), התשל"ז-1977, החלים לגבי אותו כלי טיס, הוא חומר מסוכן שהימצאותו בכלי הטיס נחוצה בהתאם להוראות לפי סעיף 74(ה)1 לחוק.
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), תקנות אלה יחולו על חומר מסוכן שמובל בכלי הטיס כחלק לחומר מסוכן כאמור בתקנת משנה (א), וכן על חומר מסוכן שמובל בכלי הטיס לאחר שהוסר לשם החלפתו, והכול אלא אם כן נקבע אחרת בהוראות הטכניות.
3. רישיון הפעלה אווירית מתאים לפי סעיף 74(א)1 לחוק יהיה רישיון הפעלה אווירית שבמפרטי ההפעלה המהווים חלק ממנו הורשה בעל הרישיון להפעיל את כלי הטיס באחד מאלה:
 - (1) הובלת חומרים מסוכנים;
 - (2) עבודות אוויר שבהן נעשה שימוש בחומרים מסוכנים; לעניין זה, "עבודות אוויר" – הפעלה מסחרית שאינה הובלת נוסעים, מטען או דואר, בתמורה.
4. לא יוביל אדם חומר מסוכן בכלי טיס אלא לפי תקנות אלה וההוראות הטכניות.
5. (א) לא יוביל אדם בכלי טיס חומר מסוכן או בעל חיים חי הנגוע במחלה שלפי ההוראות הטכניות מותרים להובלה אווירית רק בהרשאת המדינות המעורבות, אלא אם כן ניתנה לכך הרשאה מכל המדינות המעורבות, ולפי תנאי הרשאה, והוא מקיים את תקנה 4.
- (ב) במקרים שבהם ישראל היא מדינה מעורבת, המנהל רשאי לתת הרשאה למבקש אם התמלאו כל אלה, ורשאי הוא להורות על תנאים להרשאה כאמור:
 - (1) לפי ההוראות הטכניות, ניתן להוביל את החומר המסוכן או בעל החיים הנגוע במחלה רק אם התקבלה הרשאה מאת המדינות המעורבות לעשות כן;
 - (2) הוא שוכנע כי תושג רמת בטיחות כוללת בהובלה, שהיא שוות ערך לזו המושגת בקיום ההוראות הטכניות.
- (ג) בתקנה זו, "המדינות המעורבות" – מדינת המוצא ומדינת המפעיל, וכן כל מדינה נוספת שהרשאתה נדרשת לפי ההוראות הטכניות.
6. (א) על אף האמור בתקנות אלה ובהוראות הטכניות, לא יוביל אדם בכלי טיס חומר מסוכן שלפי ההוראות הטכניות אסור להובלה אווירית בנסיבות רגילות ושלא ניתן להובילו בהרשאת המדינות המעורבות, אלא אם כן ניתן לכך פטור מאת כל המדינות המעורבות ולפי תנאי הפטור.
- (ב) במקרים שבהם ישראל היא מדינה מעורבת, לא ייתן המנהל פטור כאמור בתקנת משנה (א), לגבי הובלה בכלי טיס של חומר מסוכן שתקנה 8 חלה לגביו.
- (ג) בתקנה זו, "המדינות המעורבות" – מדינת המוצא, מדינת היעד, מדינת המפעיל וכל מדינת ביניים ומדינת חצייה.

⁶ ק"ת התשע"ד, עמ' 922.

⁷ ק"ת התשל"ז, עמ' 1576; התשע"ב, עמ' 854.

פרק שלישי: סיווג ואיסור הובלה

7. לא ימסור אדם להובלה בכלי טיס חומר מסוכן אלא אם כן החומר כאמור סווג לפי סיווג חומרים מסוכנים ההוראות הטכניות.
8. לא יוביל אדם בכלי טיס חומר שלפי ההוראות הטכניות אסור בהובלה בכלי טיס בכל הנסיבות, וכן פריט או חומר שבתנאים רגילים לתובלה אווירית עלול להתפוצץ, להגיב בצורה מסוכנת, לייצר להבה או לפתח חום מסוכן או פליטה מסוכנת של אדים או גזים רעילים, משתכים או מתלקחים.

פרק רביעי: אריזה

9. (א) לא ימסור אדם להובלה בכלי טיס חומר מסוכן אלא אם כן החומר כאמור ארוז לפי פרק זה ולפי ההוראות הטכניות.
- (ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בתקנת משנה (א), לא ימסור אדם להובלה בכלי טיס אריזה המשמשת להובלת חומרים מסוכנים באוויר, אלא אם כן האריזה עומדת בכל התנאים האלה:
- (1) היא באיכות טובה, מורכבת וסגורה באופן שימנע דליפה העלולה להיגרם בתנאים רגילים של הובלה באוויר בשל שינויים בטמפרטורה, בלחות או בלחץ, או בשל רעידות;
 - (2) היא מתאימה לחומר המסוכן שהיא מכילה, ובכלל זה לסוג החומר ולכמותו, ולעניין אריזה הנמצאת במגע ישיר עם חומר מסוכן – היא גם עמידה בפני כל פעולה כימית או פעולה אחרת של החומר כאמור;
 - (3) היא עומדת בדרישות המפורטות בהוראות הטכניות לעניין סוג החומר שהיא משמשת לאריזתו ולעניין מבנה האריזה;
 - (4) היא מסוג שעמד בהצלחה בניסויים לפי דרישות ההוראות הטכניות, אם נדרשים ניסויים כאמור לפי ההוראות הטכניות;
 - (5) אם תפקיד מרכזי שלה הוא להכיל נוזל שהוא חומר מסוכן – היא מסוגלת לעמוד בלחץ המפורט בהוראות הטכניות בלי לדלוף;
 - (6) אם היא אריזה פנימית, היא תיארז, תאובטח (secured) או תרופד, באופן שימנע את שבירתה, קריעתה, דליפתה ובאופן שיווסת את תנועתה החופשית בתוך אריזה חיצונית, בתנאים רגילים של הובלה באוויר; חומרי ריפוד וספיגה שבהם נעשה שימוש באריזה, יהיו כאלה שלא יחוללו תגובה מסוכנת עם תכולת האריזה;
 - (7) אם היא אריזה שנעשה בה שימוש חוזר – היא נבדקה ונמצאה בלא שיתוך או סימני נזק אחרים, ונקטו כל האמצעים ההכרחיים, כך שיימנע זיהום של התכולה המיועדת להיארוז במסגרת השימוש החוזר באותה אריזה;
 - (8) אם היא אריזה שרוקנה מחומר מסוכן, אינה נקייה ועלולה להוות סיכון בשל תכונות החומר שהיה ארוז בה – היא תיסגר, תיאטם ותטופל לפי הסיכון שהיא מהווה; לא ייעשה שימוש באריזה שכמות מזיקה של חומר מסוכן נדבקה לצידה החיצוני;
 - (9) אם האריזה יוצרה לפי מפרט הכלול בהוראות הטכניות – היא סומנה לפי האמור בהן, אלא אם כן נקבע אחרת בהוראות הטכניות;

(10) אם האריזה לא יוצרה לפי מפרט הכלול בהוראות הטכניות – היא לא תסומן כאריזה העומדת במפרט כאמור, אלא אם כן נקבע אחרת בהוראות הטכניות.

פרק חמישי: תיוג וסימון

10. לא ימסור אדם להובלה בכלי טיס חבילה המכילה חומרים מסוכנים וכן יחידת הטענה המכילה חבילות כאמור אלא אם כן החבילה או יחידת ההטענה, לפי העניין, תויגה בתגיות מתאימות לציון סוג הסיכון ובתגיות שינוע (handling labels) מתאימות, והכול כנדרש בהוראות הטכניות; לעניין זה, "סוג הסיכון" – הסיכון הנובע מהחומר המסוכן.

תיוג

11. לא ימסור אדם להובלה בכלי טיס חבילה המכילה חומרים מסוכנים, אלא אם כן סימן אותה בשם המתאים למשלוח של התכולה, במספר UN, אם נקבע, ובכל סימון אחר כנדרש בהוראות הטכניות, והכול אלא אם כן נקבע אחרת בהוראות הטכניות לעניין חובת הסימון או אופן הסימון.

סימון חבילות המכילות חומרים מסוכנים

12. לא ימסור אדם להובלה בכלי טיס חבילה המכילה נוזלים שהם חומרים מסוכנים, אם סומנה בחיצים, למעט חיצים המציינים את מצבה הנכון של החבילה.

סימון אסור לעניין חבילה המכילה חומרים מסוכנים שהם נוזלים

13. לא ימסור אדם להובלה בכלי טיס חומר מסוכן אלא אם כן וידא כי כל סימון הקשור בחומרים מסוכנים הוא בשפה האנגלית, ואם דרשה זאת מדינת המוצא – גם בשפה שדרשה מדינת המוצא.

שפת הסימון

פרק שישי: חובות המוסר למשלוח

14. לא ימסור אדם חבילה או עטיפה המכילה חומרים מסוכנים להובלה בכלי טיס, אלא אם כן וידא מראש כי התקיימו כל אלה:

דרישות כלליות

(1) אותם חומרים מסוכנים –

(א) אינם אסורים להובלה באוויר לפי תקנה 8;

(ב) מסווגים, ארוזים, מסומנים ומתויגים כנדרש לפי תקנות אלה וההוראות הטכניות;

(ג) הם במצב מתאים להובלה בכלי טיס לפי ההוראות הטכניות;

(ד) מלווים בתעודת משלוח חומרים מסוכנים ערוכה כראוי כאמור בתקנה 15;

(2) כל מי שהיה מעורב בהכנת החומר המסוכן להובלה בכלי טיס עבר הדרכה כנדרש בהוראות הטכניות;

(3) חבילות או עטיפות של חומרים מסוכנים יימסרו למפעיל האווירי בנפרד מחבילות או עטיפות שאינן מכילות חומרים מסוכנים, למעט אם נקבע אחרת בהוראות הטכניות;

(4) אם נעשה שימוש בעטיפה –

(א) בוצעו במלואן ההוראות הטכניות שעניינן הפרדה ואבטחה של חבילות בעטיפה;

(ב) אין חשד כי נפגמה שלמותן של החבילות שבעטיפה;

(ג) העטיפה אינה פוגעת בתפקוד האריזות של החבילות שבעטיפה;

(5) החומר המסוכן לא נמסר בתוך יחידת הטענה, אלא במקרים המותרים לכך לפי ההוראות הטכניות.

15. (א) אלא אם כן נקבע אחרת בהוראות הטכניות, המוסר חומרים מסוכנים להובלה בכלי טיס ימסור למפעיל האווירי שני עותקים של תעודת משלוח חומרים מסוכנים, מלאים וחתומים בידו; תעודת משלוח כאמור תהיה בשפה האנגלית, ואם דרשה זאת מדינת המוצא – גם בשפה שדרשה מדינת המוצא, ותכיל את כל הפרטים הנדרשים לפי ההוראות הטכניות, ובכלל זה הצהרה כאמור בתקנת משנה (ב).

תעודת משלוח
חומרים מסוכנים

(ב) כל עותק של תעודת משלוח חומרים מסוכנים יכיל הצהרה החתומה בידי מוסר החומרים המסוכנים להובלה בכלי טיס, שלפיה החומרים המסוכנים מתוארים תיאור מלא ומדויק באמצעות שמות המתאימים למשלוח שלהם, והם מסווגים, ארוזים, מסומנים, מתויגים ובמצב מתאים להובלה בכלי טיס לפי דרישות ההוראות הטכניות הנוגעות לעניין.

(ג) המוסר חומרים מסוכנים להובלה בכלי טיס ישמור עותק של תעודת משלוח לחומרים מסוכנים כאמור בתקנת משנה (א) וכל מידע, מסמכים או תיעוד אחרים שנדרש לשומרם לפי ההוראות הטכניות, לתקופה של שלושה חודשים לפחות.

16. המוסר חומרים מסוכנים להובלה בכלי טיס יורדא כי בשטר המטען האווירי, אם הונפק, יצוין באופן ברור שהמשגור מכיל חומרים מסוכנים כמתואר בתעודת משלוח חומרים מסוכנים שצורפה אליו, וכן יציין, אם הדבר נדרש, כי יש להטעין את המשגור בכלי טיס של מטען בלבד; שטר מטען אווירי כאמור יהיה בשפה האנגלית, ואם דרשה זאת מדינת המוצא – גם בשפה שדרשה מדינת המוצא.

17. המוסר חבילה או עטיפה המכילה חומרים מסוכנים להובלה בכלי טיס, ימסור למפעיל האווירי הצהרה שלפיה כל מי שהיה מעורב בהכנת החומרים כאמור להובלה בכלי הטיס עבר הדרכה כנדרש בהוראות הטכניות לעניין זה.

הצהרה על הדרכה
בעניין חומרים
מסוכנים

18. המוסר חומר מסוכן להובלה בכלי טיס רשאי למלא את חובותיו לפי תקנות אלה באמצעות מי מטעמו; אין באמור כדי לגרוע מאחריותו של המוסר חומר מסוכן להובלה כאמור למילוי החובות החלות עליו לפי תקנות אלה.

מילוי חובות המוסר
למשלוח באמצעות
מי מטעמו

פרק שביעי: חובות מפעיל אווירי

19. מפעיל אווירי לא יקבל חומר מסוכן להובלה בכלי טיס אלא אם כן התקיימו כל אלה:

קבלת חומרים
מסוכנים להובלה

(1) החומר המסוכן מלווה בשני עותקים של תעודת משלוח חומרים מסוכנים מלאה וחתומה כאמור בתקנה 15, או במסמך מתאים אחר לפי ההוראות הטכניות, אלא אם כן נקבע בהן אחרת;

(2) המפעיל האווירי בדק את החבילה, העטיפה או מכולת המטען, המכילה את החומר המסוכן, לפי העניין, לפי נוהלי קבלת המטען המפורטים בהוראות הטכניות, וכן וידא כי הן במצב מתאים להובלה בכלי טיס;

(3) אם החומר המסוכן נמסר בישראל למפעיל האווירי – צורפה למשגור המכיל את החומר המסוכן הצהרת המוסר שלפיה כל מי שהיה מעורב בהכנת החומר המסוכן להובלה בכלי טיס עבר הדרכה כנדרש בהוראות הטכניות, כאמור בתקנה 17.

20. מפעיל אווירי יכין לשימוש מי שפועל מטעמו לעניין קבלת חומרים מסוכנים למשלוח, רשימת תיוג של בדיקות שיש לערוך בעת קבלה של חומרים מסוכנים למשלוח, כאמצעי עזר להבטיח את התקיימות דרישות תקנה 19; רשימת התיוג כאמור תהיה

רשימת תיוג של
בדיקות בעת
קבלת חומר מסוכן
למשלוח

מקובלת על המנהל כאמור בתקנה 545ד לתקנות ההפעלה, ויחולו לענין זה הוראות התקנה האמורה.

21. (א) המפעיל האווירי יוודא כי לא תוטען חבילה או עטיפה המכילה חומרים מסוכנים, או מכולת מטען המכילה חומרים רדיואקטיביים, בכלי טיס או ביחידת הטענה, אלא אם כן נבדקה בסמוך לטעינה כאמור ולא נמצאו בה סימנים של דליפה או נזק.
- (ב) המפעיל האווירי יוודא כי לא תוטען יחידת הטענה שבה חומרים מסוכנים בכלי טיס, אלא אם כן יחידת ההטענה נבדקה בסמוך לטעינה ולא נמצא כל סימן לדליפה של חומר מסוכן המצוי בה או נזק לחומר מסוכן כאמור.
- (ג) קיים חשש, לדעת המפעיל האווירי, שחבילה המכילה חומרים מסוכנים שהוטענה בכלי טיס ניזוקה או שיש דליפה ממנה, יוציא המפעיל האווירי את החבילה מכלי הטיס או יוודא שהיא תוצא ממנו בידי מי שהוסמך לכך, וכן יוודא שיתרת המשגור היא במצב תקין להובלה אווירית ושלא הודהמו כל כבודה או מטען אחרים.
- (ד) נודע למפעיל אווירי כי כבודה או מטען שאינם מזוהים כמכילים חומר מסוכן הודהמו, וקיים חשד כי מקור הזיהום הוא בחומר מסוכן, ינקוט המפעיל האווירי צעדים סבירים לזיהוי מקור הזיהום וטיבו לפני שימשיך בהטענת הכבודה או המטען שהודהמו; נמצא או נחשד כי החומר המזוהם הוא חומר מסוכן, יפריד המפעיל האווירי את הכבודה או המטען שהודהמו וינקוט פעולות מתאימות לאיון כל סיכון מזוהה, בטרם ימשיך בהובלתם בכלי הטיס.
22. מפעיל אווירי לא יוביל חומרים מסוכנים בתא שנמצאים בו נוסעים או בתא הטיס, אלא בנסיבות שבהן הדבר מותר לפי ההוראות הטכניות.
23. מפעיל אווירי יבטיח כי חבילות ועטיפות המכילות חומרים מסוכנים ומכולות מטען המכילות חומרים רדיואקטיביים יוטענו ויאוחסנו בכלי טיס לפי ההוראות הטכניות, ובכלל זה יבטיח כי –
- (1) לא יוטענו בכלי טיס להובלת נוסעים חומרים מסוכנים אלא אם כן הדבר מותר לפי ההוראות הטכניות;
- (2) לא יאוחסנו בכלי טיס זו לצד זו חבילות המכילות חומרים מסוכנים העלולים להגיב באופן מסוכן בבואם במגע זה עם זה;
- (3) לא יאוחסנו בכלי טיס חבילות המכילות חומרים מסוכנים במצב המאפשר תגובה הדדית בין החומרים כאמור במקרה של דליפה;
- (4) אחסנת חבילות המכילות חומרים מסוכנים בכלי הטיס תיעשה בהתאם להוראות הטכניות בדבר הפרדה של חבילות.
24. (א) מפעיל אווירי יבדוק כל אריזה או עטיפה המכילה חומרים מסוכנים או מכולת מטען המכילה חומר רדיואקטיבי, מיד עם פריקתן מכלי הטיס או מיחידת ההטענה, לשם גילוי סימנים של נזק או דליפה.
- (ב) מצא המפעיל האווירי סימן לנזק או לדליפה כאמור בתקנת משנה (א), יבדוק אם נגרם נזק או זיהום באזור בכלי הטיס שבו אוחסנו החומרים המסוכנים.
- (ג) המפעיל האווירי ירחיק מכלי הטיס בלא דיחוי כל זיהום מסוכן שנמצא בכלי הטיס כתוצאה מדליפה או נזק של חומרים מסוכנים.
- הגבלת הטענה בתאי נוסעים ובתא הטיס
- הטענה ואחסנה של חומרים מסוכנים בכלי טיס
- בדיקה של דליפה או נזק וטיפול בזיהום לאחר פריקת חומר מסוכן

25. (א) מפעיל אווירי יעמוד בדרישות המפורטות בהוראות הטכניות בעת קבלה והובלה של רעלים, חומרים מידבקים וחומרים רדיואקטיביים, כמשמעותם בהוראות הטכניות. (ב) מפעיל אווירי יפסיק מייד את פעילותו של כלי טיס שאירע בו זיהום של חומר רדיואקטיבי, ולא יחדש את פעילותו עד שרמת הקרינה בכל משטח שיש אליו גישה ורמת הזיהום הבלתי קבועה, לא יעלו על הערכים שנקבעו בהוראות הטכניות. (ג) מפעיל אווירי יבטיח כי חבילות המכילות חומרים רדיואקטיביים יאוחסנו בכלי הטיס כך שהן מופרדות מבני אדם, מבעלי חיים ומסרטי צילום שלא פותחו, כמפורט בהוראות הטכניות.
26. מפעיל אווירי יבטיח כי חומרים מסוכנים יוגנו מפני נזק בעת הטענתם לכלי טיס, ידאג לאבטחת מטען המכיל חומרים מסוכנים באופן שימנע כל אפשרות של תזוזה של מטען כאמור בעת הטיסה, וכן ידאג כי חומרים רדיואקטיביים יאובטחו כך שבכל עת יישמרו דרישות תקנה 25(ג).
27. המפעיל האווירי יודאג שחבילות של חומרים מסוכנים הנושאות תיוג שלפיו יש להטעין בכלי טיס של מטען בלבד, יוטענו לפי ההוראות הטכניות החלות לעניין זה.
28. החליט מפעיל אווירי ליישם דרישות מחמירות מאלה הקבועות בהוראות הטכניות, יודיע על כך לרשות או לארגון התעופה הבין-לאומי, לבחירתו, לשם פרסום הדבר בהוראות הטכניות; קיבלה הרשות הודעה כאמור, תעביר את ההודעה לארגון התעופה הבין-לאומי, לשם פרסום כאמור.
29. מפעיל אווירי רשאי למלא את חובותיו לפי תקנות אלה באמצעות מי מטעמו; אין באמור כדי לגרוע מאחריותו של המוביל האווירי למילוי החובות החלות עליו לפי תקנות אלה.
- פרק שמיני: מידע**
30. מפעיל אווירי המתכוון להוביל חומרים מסוכנים ימציא לטייס המפקד הצפוי להפעיל את כלי הטיס, מוקדם ככל האפשר לפני תחילת הטיסה, מידע בכתב הנדרש לעניין זה לפי ההוראות הטכניות, וכן ימסור מידע כאמור לאחראי מטעם המפעיל האווירי על השליטה התפעולית בכלי הטיס, כהגדרתה בתקנות ההפעלה.
31. מפעיל אווירי ובעל רישיון להפעלת שדה תעופה לפי סימן ו' בפרק ב' לחוק יודאו כי נוסע יקבל מידע כאמור בהוראות הטכניות לעניין סוגי חומרים מסוכנים, כמויותיהם ותנאים להובלתם, שבהתקיימם הוא רשאי להוביל חומרים כאמור, לשימושו האישי, בכלי טיס, וכן יודיעו לנסע כי הובלה של חומר מסוכן מסוג אחר מהסוגים המפורטים, בתנאים אחרים מהתנאים המפורטים, או בכמות העולה על הכמות כאמור, במטענו, ובכלל זה במטען היד שלו – אסורה.
32. המפעיל האווירי, המוסר חומרים מסוכנים להובלה בכלי טיס, וכל גוף אחר מטעמם הקשור בהובלת חומרים מסוכנים בכלי טיס, יספק לכל מי שפועל מטעמו כל מידע הדרוש למילוי חובותיו של הפועל מטעמו כאמור, לעניין הובלה (transport) של החומרים המסוכנים, וכן הוראות לעניין הפעולות שעליו לנקוט במקרה חירום הנובע מהובלה כאמור.
33. בכל מקרה חירום בעת טיסה, יודיע הטייס המפקד ליחידת הנת"א הנוגעת בדבר, בהקדם האפשרי, על כל חומר מסוכן הנמצא בכלי הטיס, ויעביר ליחידת הנת"א את כל המידע הנדרש בעניין לפי ההוראות הטכניות; יחידת הנת"א תעביר מידע כאמור לרשויות המתאימות בשדה התעופה הנוגע בדבר.

34. (א) מפעיל אווירי של כלי טיס המוביל חומרים מסוכנים כמטען, שהיה מעורב בתאונת טיס או בתקרית חמורה שעלולים להיות מעורבים בה חומרים מסוכנים המובלים כמטען, יספק, בלא דיחוי, לשירותי ההצלה והחירום המטפלים בתאונת הטיס או בתקרית החמורה מידע כאמור בתקנה 30 בדבר החומרים המסוכנים הנמצאים בכלי הטיס.

(ב) המפעיל האווירי כאמור בתקנת משנה (א) יספק מידע כאמור באותה תקנת משנה בהקדם האפשרי גם לרשות המוסמכת לעניין זה במדינת המפעיל ולרשות המוסמכת לעניין זה במדינה שבה התרחשה תאונת הטיס או התקרית החמורה.

(ג) מפעיל אווירי של כלי טיס המוביל חומרים מסוכנים כמטען, שהיה מעורב בתקרית טיס, יספק מידע כאמור בתקנת משנה (א) לרשות המוסמכת לעניין זה במדינה שבה התרחשה תקרית הטיס, לפי דרישתה.

(ד) אין בהוראות תקנה זו כדי לגרוע מחובות ההודעה לפי סעיף 106 לחוק ופרק ח' לחוק.

(ה) בתקנה זו, "הרשות המוסמכת", בישראל – הרשות.

35. (א) מפעיל אווירי ידווח על תאונת חומרים מסוכנים או תקרית חומרים מסוכנים שבה היה מעורב כלי טיס שהוא המפעיל האווירי שלו, לרשות המוסמכת לעניין זה במדינת המפעיל, ולרשות המוסמכת לעניין זה במדינה שבה התרחשה תאונת החומרים המסוכנים או תקרית החומרים המסוכנים, לפי העניין, בהתאם למתכונת הדיווח שעליה הורתה לו אותה רשות.

(ב) אין בדיווח לפי תקנה זו כדי לגרוע מחובות ההודעה לפי סעיף 106 לחוק ופרק ח' לחוק.

(ג) בתקנה זו, "הרשות המוסמכת", בישראל – הרשות.

36. (א) נודע למפעיל אווירי של כלי טיס כי במטען או בדואר המובלים או המיועדים להובלה בכלי הטיס נמצאים חומרים מסוכנים שלא הוצהר עליהם או שהוצהר עליהם באופן שגוי, ידווח על כך לרשות המוסמכת לעניין זה במדינת המפעיל ולרשות המוסמכת לעניין זה במדינה שבה נמצאו החומרים המסוכנים כמטען או בדואר כאמור.

(ב) נודע למפעיל אווירי של כלי טיס כי בכליו או בכבודתו של נוסע או איש צוות נמצאים חומרים מסוכנים מסוג או בכמות שהובלתם בכלי טיס לשימוש אישי אסורה לפי ההוראות הטכניות, ידווח על כך המפעיל האווירי לרשות המוסמכת לעניין זה במדינת המפעיל ולרשות המוסמכת לעניין זה במדינה שבה נמצאו החומרים המסוכנים אצל הנוסע או איש הצוות כאמור.

(ג) בתקנה זו, "הרשות המוסמכת", בישראל – הרשות.

37. (א) מפעיל אווירי ידווח למנהל ולרשות המוסמכת לעניין זה במדינת המוצא על כל מקרה שבו התגלה כי הוא הוביל בכלי טיס חומר מסוכן –

(1) שלא הוטען, הופרד או אובטח כנדרש לפי ההוראות הטכניות;

(2) שלא ניתן לגביו מידע לטייס המפקד לפי תקנה 30.

(ב) בתקנה זו, "הרשות המוסמכת", אם מדינת המוצא היא ישראל – הרשות.

דיווח על תאונת
חומרים מסוכנים
או תקרית חומרים
מסוכנים

דיווח על חומרים
מסוכנים שאינם
מוצהרים

דיווח על הובלת
חומרים מסוכנים
בניגוד להוראות
הטכניות

פרק תשיעי: הוראות שונות

38. (א) המנהל יפרסם באתר האינטרנט של הרשות את המועד לבחינה ראשונה של תיקונים לתקנות אלה שחל עליהם סעיף 24 לחוק עקרונות האסדרה. בחינה לפי חוק עקרונות האסדרה

(ב) הרשות תבצע בחינה ראשונה של תקנות אלה לפי סעיף 24 לחוק עקרונות האסדרה, בתום עשר שנים מיום תחילתן.

39. תקנות הטיס (הובלת חומרים מסוכנים), התשמ"ד-1983* – בטלות. ביטול

40. (א) תחילתן של תקנות אלה שלושה חודשים מיום פרסומן. תחילה

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), מותר לפעול לפי תקנה 20 לתקנות אלה החל מחודש מיום פרסומן.

כ' באב התשפ"ה (14 באוגוסט 2025)
(חמ 1649-3-1ת)

מירי רגב

שרת התחבורה והבטיחות בדרכים

* ק"ת התשמ"ד, עמ' 340; התשמ"ז, עמ' 512.

תקנות התעבורה (הוראת שעה) (מס' 4), התשפ"ה-2025

בתוקף סמכותי לפי סעיף 70 לפקודת התעבורה, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת לפי סעיף 2(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977², אני מתקינה תקנות אלה:

1. בתקופה שמיום ח' באלול התשפ"ה (1 בספטמבר 2025) עד יום ט' באלול התשפ"ח (31 הוראת שעה באוגוסט 2028) יראו כאילו בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961³ –

(1) בתקנה 28, אחרי תקנת משנה (ב) בא:

"(ג) על אף האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב)(1), לצורך תמרון חניה, הנוהג ברכב רשאי לשלוט ברכב באמצעות מערכת ייעודית, בין שהוא בתוך הרכב ובין שהוא מחוצה לו, בהתקיים כל אלה:

(1) בעת ביצוע תמרון חניה כאשר הנוהג ברכב נמצא מחוץ לרכב, המרחק בין הרכב לנהג לא יעלה על 6 מטרים מהרכב, ואין ברכב נוסעים;

(2) בעת הפעלת המערכת הייעודית לא תעלה מהירות הרכב על 12 קמ"ש;

בתקנת משנה זו, "מערכת ייעודית" – מערכת שיצרן הרכב התקין ברכב בתהליך הייצור של הרכב או באמצעות עדכון תוכנה מטעמו, שמאפשרת נהיגה עצמאית של הרכב לצורך ביצוע תמרון חניה ופועלת לפי אחת מאלה:

(1) הפעלה בידי נהג הרכב על בסיס זיהוי מיקומו ביחס לרכב;

(2) הפעלה על ידי לחיצה רציפה של נהג הרכב על אמצעי שליטה במערכת הייעודית במהלך תמרון החניה.";

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

³ ק"ת התשכ"א עמ' 1425; התשפ"ה עמ' 2486.

(א) בתקנת משנה (ב), אחרי "הוצא מפתח ההצתה" בא "אם קיים ברכב";

(ב) בתקנת משנה (ב1), הקטע החל במילים "מי שמפעיל מנוף או כלי אחר" עד סופה יסומן "(1)", ואחריו בא:

"(2) רשאי הנוהג ברכב להניע מרחוק רכב חונה באמצעות מערכת ייעודית שמטרתה הפעלת מערכות ברכב שאינן משמשות לנהיגת הרכב, שיצרן הרכב התקין ברכב בתהליך הייצור או באמצעות עדכון תוכנה מטעמו, בהתקיים כל אלה:

(א) הרכב נעול;

(ב) מופעל ברכב מנגנון המונע את תנועת הרכב בעת הפעלתו מרחוק באמצעות מערכת ייעודית כאמור ברישה פסקה זו;

(ג) אין ברכב נוסעים."

כ"ח באב התשפ"ה (22 באוגוסט 2025)

(חמ 83-3-1ת)

מירי רגב

שרת התחבורה והבטיחות בדרכים